

Plenum

Torsdag 17.12.2020 kl. 9.59—19.27

4.7. Muntlig fråga om ensamhet under julfirandet (Anders Norrback sv)

Muntligt spørsmål MFT 186/2020 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Juho Eerola: Ledamot Norrback.

Debatt

16.46 **Anders Norrback r:** Ärade talman! Jultiden innebär en värdefull paus för många. Samtidigt innebär jultiden en förlängning på coronatiden som har präglats av ensamhet. Enligt rekommendationerna borde vi i år fira jul i våra hemtrakter med få människor. I år är det viktigare än någonsin att ringa till våra släktingar och vänner och sprida den glädje som vi inte kan sprida fysiskt.

Arvoisa puhemies! Tuleva jouluaika tuo monelle tärkeän hengähdystauon. Korona ei kuitenkaan ole kadonnut minnekään, ja joulua kannattaakin viettää tänä vuonna kotiseudulla pienellä seurueella. Jouluaika on monelle myös hyvin yksinäistä aikaa. Yksinäisyys tänä jouluna voi tuntua entistä syvemältä.

Arvoisa pääministeri Marin, millaisia terveisiä lähettäisitte koteihin nyt jouluaikaa ajatellen?

Vilka ljuspunkter finns det för dem som känner sig ensamma i dag?

16.47 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten äsken totesin, tämä on vakava ja tärkeä asia itsessään, ja korona-aikana varmasti yksinäisyyden kokemukset ovat aivan toisella tavalla läsnä kuin aiemmin. Onneksi meillä on yhteiskunnassa tahoja, jotka tekevät erittäin arvokasta työtä myös yksinäisyyden vähentämiseksi: esimerkiksi järjestöjen ja seurakuntien tekemä työ arjessa on sitä arvokasta työtä, jossa kohdataan ihmisiä ja pyritään myös normaaleissa olosuhteissa lievittämään yksinäisyyttä ja huolehtimaan siitä, että jokainen ihminen voi kokea osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta ja muutoinkin läheisyyttä, vaikka sitä läheisyyttä ei ehkä muuten elämässä olisi. Eli haluan myös korostaa sitä, että meillä on paljon sellaisia tahoja yhteiskunnassa, jotka tätä työtä tekevät, ja vaikka nyt sen työn tekeminen fyysisesti toista ihmistä lähellä on vaikeampaa, niin meillä on onneksi myös käytössä etäyhteyksiä ja mahdollisuuksia turvallisesti tavata, keskustella, jutella, [Puhemies koputtaa] vaihtaa ajatuksia ja jakaa niitä arjen huolia.

16.48 **Juhana Vartiainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 90-luvun lammasta jäi valitettavaksi perinnöksi todella paljon konkurssin tehneitä ja velkavaikeuksissa

Punkt i protokollet PR 168/2020 rd

olevia ihmisiä. Se on muodostanut jopa näihin päiviin asti aikamoisen kannustinloukun ja ansan ja tuhonnut monia elämiä. Me tässä salissa olemme varmasti sitä mieltä, että tämä ei saisi toistua. No, meidän olemme esittäneet kokoomuksessa esimerkiksi sellaisia asioita, että yrittäjän konkurssi ei estäisi ennakoperintärekisteriin pääsyä tai starttirahan ja elinkeinoluvan saamista. Samaten henkilökohtaisen konkurssin lainsäädäntöä pitäisi kehittää. Arvoisa pääministeri ja oikeusministeri, miksi ihmeessä näissä ei oikein tapahdu mitään? Kehittääkö hallitus velkajärjestelyihin ja maksuhäiriömerkintöihin liittyvää lainsäädäntöä? Mikä ihme tässä maksaa? — Kiitos.

16.49 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus kyllä tekee kaikkensa, jotta rehellisesti toimivat yrittäjät pärjäisivät myös tämän koronakriisin ylitse. Ja niin kuin tässä salissa tiedätte, hallitus on tuonut tänne monta sellaista esitystä, jolla ollaan helpotettu yritysten arkea. Esimerkiksi konkurssien osalta on tällä hetkellä voimassa semmoinen säädös, joka tarkoittaa käytännössä sitä, että yritystä ei voida tällä hetkellä asettaa konkurssiin tällä 8 päivän maksukehotuksella. Se muuttuu nyt sitten tammikuun jälkeen 30 päivään, ja tämä on iso muutos nykytilanteeseen ja nykylain-säädäntöön. Tämän lisäksi oikeusministeriössä on valmisteilla muutoksia myös velkajärjestelylakiin. Haluan muistuttaa edustajia siitä, että toimiva velkajärjestely on myös yksi-nyrittäjän ja pienen yrittäjän tuki tulevaisuudessa, ja tällä saralla tehdään paljon. Elikkä kokoomus voi olla ihan luottavainen siihen, että [Puhemies koputtaa] myös tältä osalta tulee esityksiä vielä ensi vuonna.

16.50 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronan aiheuttaman talouskriisin seurauksena moni yrittäjä on todella joutunut ahdinkoon ja moni suomalainen on menettänyt työnsä. Yhä useampi valitettavasti joutuu velkaongelmiin, ja meidän yhteinen tärkeä tehtävämme on huolehtia siitä, että me annamme kaikille mahdollisuuden uuteen alkuun. Kun meillä on tälläkin hetkellä 10 000 suomalaista, jotka ovat maksaneet velkansa ulosottoon, mutta heidän elämänsä rasittaa edelleen merkittävästi tuo maksuhäiriömerkintä, niin kysyisin oikeusministeriltä, että voitaisiinko tässä tilanteessa erityisesti, nopealla aikataululla, valmistella semmoinen lakimuutos, että vaikka meillä ei vielä ole tuota positiivista luottorekisteriä, niin me lyhentäisimme radikaalisti sitä aikaa, niin että heti mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ihminen on maksanut omat velkansa, tuo maksuhäiriömerkintä voisi poistua.

16.51 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minulla on hyviä uutisia, koska tämän lainsäädännön valmistelu on jo oikeusministeriössä käynnistynyt, ja eduskunta on myös itse kysynyt tämän perään. Olen iloinen, että tämä hallitus nyt tulee tämän myös toteuttamaan. Meillä on monta sellaista hanketta nyt vi-reillä — positiivinen luottotietorekisteri on yksi. Se tulee viemään vähän enemmän aikaa kuin alussa luultiin, koska se tekninen järjestelmä on vähän vaikeampi verottajalle laittaa kuntoon kuin mitä ensin arvioitiin, mutta se on tulossa. Ja koska se venyy, niin olemme päätyneet siihen, että näille maksuhäiriömerkinnöille on nyt tehtävä jotain, ja se valmistelu on tällä hetkellä ministeriössä nyt alkanut, ja tarkoitus on, että esitys tästä tulisi eduskun-taan ensi keväänä. Elikkä palaamme tähän asiaan, ja tässä on tärkeätä myös, että saadaan tasapainoinen ratkaisu, joka ottaa sekä velkojien että velallisen [Puhemies koputtaa] näkökohdat huomioon.

Punkt i protokollet PR 168/2020 rd

16.53 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että alkuperäinen kysymys koski koronan taloudellisia vaikutuksia. Esitän kysymykseni valtiovarainministerille, mutta sitä ennen esitän lyhyen lukusarjan: Kolme vuotta sitten, lokakuussa 2017 meidän työllisyysasteemme oli tasan 70,0. Kaksi vuotta sitten se oli 71,5, vuosi sitten 72,0 ja nyt, syvän koronakriisin aikana, 71,5. Mistä eri syistä johtuu, että meidän työllisyysasteemme ei tästä vaikeasta taloudellisesta kriisistä huolimatta ole romahtanut enemmän ja olemme pärjänneet vertailumaihin verrattuna tällä tavalla paremmin? Onko sitä arvioitu?

16.53 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeriö julkisti 17. päivä tuoreimman suhdanne-ennusteensa, joka osittain vastaa tähän. Tämän vuoden bruttokansantuotteen alenema on 3,3 prosenttia. Vielä viime keväänä pelko oli se, että romahdus on ehkä noin 6 prosentin tasoa. Syksyn alussa, kun ensi vuoden budjettia tehtiin, oletamus oli noin 4,5 prosentin menetyksestä. Eli vastauksena kysymykseen: Koronaepidemian hyvä hillintä on se päävastaus. Toinen vastaus on se, että olemme tehneet kyllä laajalla pohjalla sellaisia elvytystoimia, joilla on ylläpidetty toimintaa sekä yksityisellä sektorilla että julkisella sektorilla, ja tämä talouden suuri pyörä on saatu pidettyä käynnissä. Se on pelastanut valtavasti työpaikkoja ja hillinnyt konkurssreja, ja tältä pohjalta pitää myös ensi vuoteen valmistautua. Ensi vuonna onneksi lähtee liikkeelle sitten koko EU:n laajuinen koordinoitu elvytys.

16.55 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En saanut vastausta hallituksen keinoista turvata riittävä sote-henkilöstö.

Te valtiovarainministeri Vanhanen lupasitte kesällä uudistaa eläkeläisten verotuksen niin, että keikkatyön tekeminen olisi kannustavampaa. Milloin tästä tulee esityksiä?

Meillä on myös yli 10 000 terveydenhuollon ammattilaista työttömänä, joista monet kohtaavat työtä hakiessaan myös ikäsyrrintää. Miten heidät aiotaan työllistää?

Sitten toisaalta toisessa päässä opiskelijoilla työn vastaanottamisen kynnykseksi nousevat opintotukea leikkaavat tulorajat. Eikö olisi aika korjata tämä epäkohta?

Ja vielä kysyn niistä sote-henkilöstön palkkakannustimista, joita on lähes kaikissa Euroopan maissa toteutettu.

Olisi monta asiaa, joita voisi tehdä.

16.55 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En tunnista tällaista lupausta kesältä. Kesällä pyysin, että selvitetään, voisiko eläkkeellä olevan työtulot ja eläketulon verottaa erikseen. Se selvitys tehtiin. Se osoittautui valitettavasti liian kalliiksi toimenpiteeksi siihen työllisyshyötyyn nähden, joka siitä olisi saatavissa, ja itse ilmoitin syksyn alussa selvityksen jälkeen, että en vie tätä näin suurta uudistusta eteenpäin.

Sote-henkilökunnan muuhun saatavuuteen: Tämä liittyy ehkä enemmän STM:n toimialaan, mutta noin yleisesti totean, että kyse on tietysti aina työnantajien vastuulla olevasta asiasta. Työnantajien pitää pitkäjänteisesti huolehtia työolosuhteista ja toimia sellaisella tavalla, että myös tällaisissa poikkeuksellisissa olosuhteissa meillä on osaavaa henkilökuntaa riittävästi.

Frågan slutbehandlad.